یادداشت روز

استیضاح اخلاق

حمیده زرآبادی

جلسه استیضاح علی ربیعی وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی در مجلس از چند جنبه قابل توجه و بررسی بود. پیش از هر چیز باید به رفتار نمایندگان در جلسه مذکور پرداخت. رفتاری که به هیچ‌وجه نمی‌توان آن را اخلاقی و صحیح دانست.

بدون شک در شرایط موجود که همه از رو به کاهش بودن سرمایه‌های اجتماعی و اعتماد عمومی آگاهند، بدون سند و مدرک همدیگر را متهم کنیم، به نتیجه خوبی دست نخواهیم یافت. خیلی خوب بود اگر استیضاح کنندگان روی اشکالات کاری ربیعی تمرکز می‌کردند. به‌طور قطع نسبت دادن صفت‌های نادرست در صحن علنی علاوه بر بازتاب داخلی، بازتاب بین‌المللی نیز دارد. ما با رویه نادرست و غیراخلاقی جلسه استیضاح این پیام را مخابره کردیم که وضعیت اقتصادی تنها بحران پیش‌روی ما نیست و از نظر اخلاقی اوضاع بدتری داریم.

مجلس جایگاهی است که فرهیختگان و نخبگان کشور با کسب رای مردم به آن راه یافته‌اند و پذیرفته نیست که این افراد چنین رفتارهایی داشته باشند. امیدوارم که در جلسه سوال از رییس جمهور و استیضاح‌های بعدی - استیضاح وزیر اقتصاد و وزیر کشور که اکنون در کمیسیون است - با توجه به شاخص‌های علمی و منطقی صحبت کنیم. لازم است که حل مشکلات مردم را در اولویت قرار داد و کمتر به مسائل سیاسی پرداخت.

هر فرد مسوول باید آن قدر دوراندیشی و تعقل داشته باشد که بداند تکرار این گونه رفتارهای غیراخلاقی نه موجب مبارزه با فساد می‌شود و نه افزایش اعتماد مردم. رفتارهای مشابه رفتار نمایندگان در جلسه استیضاح صرفا موجب کاهش اعتماد جامعه به رییسی یا یک نماینده خاص نمی‌شود. این رویکرد موجب کاهش اعتماد عمومی نسبت به کلیت نظام می‌شود.

رفتار دیروز نمایندگان در صحن علنی ما را متوجه یک نکته مهم دیگر نیز می‌کند؛ آن اینکه رفتارهای مسوولان هر روز پوپولیستی‌تر می‌شود، زیرا این گونه رفتارها از سوی جامعه مورد تشویق قرار می‌گیرد. مثلا وزیر ارتباطات اخیرا فهرست کسانی که ارز دریافت کرده‌اند را اعلام کرد. وزیر صنعت نیز چندین مصاحبه کرد و گفت که لیست ثبت سفارش با لیست دریافت‌کنندگان ارز تفاوت دارد. جامعه اما اعلام فهرست را می‌پسندد و نمی‌پرسد که ارایه فهرست چه تاثیری بر قیمت گوشی داشته است. همین رویکرد جامعه باعث می‌شود که مسوولان رفتارهای پوپولیستی خود را افزایش دهند. در واقع یک زنجیره تشکیل شده است. مسوول رفتار پوپولیستی می‌کند، جامعه با زخورد خوبی به آنها می‌دهد و آنان رفتار خود را تکرار می‌کنند.

سومین نکته قابل توجه در جلسه استیضاح این است که سخنان نمایندگان استیضاح‌کننده که به قیمت استیضاح اخلاق تمام شد، چقدر در مبارزه با فساد نقش‌آفرین است. برخی اعتقاد دارند که گام نخست برای مقابله با فساد این است که موارد آن را افشا کنیم. در مورد ضرورت کشف و بیان موارد فساد تردیدی نیست اما مشکل اصلی در زمینه مبارزه با فساد عدم اطلاع از موارد آن نیست. مشکل اساسی این است که قوه قضاییه به صورت سریع و قاطع با مفسدان برخورد نمی‌کند.

من به عنوان یک نماینده مجلس وظیفه قانون‌گذاری و نظارتی دارم نه وظیفه افشاگری. بر این اساس اگر طی انجام وظیفه نظارتی خود با مواردی از فساد برخورد کردم باید مستندات آن را به قوه قضاییه ارایه کنم تا این قوه با متخلفان و مفسدان برخورد کند. این اقدام انجام می‌شود اما به نتیجه نمی‌رسد، زیرا قوه قضاییه سریع و قاطع برخورد نمی‌کند. این قوه معمولا با یک دانشجو، فعال اجتماعی یا ... که فعالیت سیاسی داشته باشد خیلی زود برخورد می‌کند؛ همگان از نام او مطلع می‌شوند و تکلیف پرونده نیز خیلی سریع روشن می‌شود، اما در مورد مفاسد اقتصادی چنین رویکردی وجود ندارد. برای مثال هنوز هم که هنوز است بابک زنجانی «ب.ز» نامیده می‌شود.

این در حالی است که جلب اعتماد عمومی نیازمند برخورد با مفسدان اقتصادی است، زیرا توجه مردم در شرایط فعلی به این حوزه معطوف شده است. اگر هر روز هم جلسه استیضاح باشد و نمایندگان در مورد کارهای یکدیگر افشاگری کنند، مشکلی حل نخواهد شد. مشکل زمانی حل می‌شود که قوه قضاییه سریع و قاطع برخورد کند. همان قدر که از دولت انتظار داریم، سریع تصمیم‌گیری و اقدام کند، باید از قوه قضاییه نیز انتظار داشته باشیم که به عملکرد خود سرعت دهد. بنده به عنوان یک نماینده اختیار صدور حکم ندارم و نهایتا می‌توانم در گزارشی مستند، با رعایت اخلاق و ادب و به دور از اتهام‌زنی، مشاهدات خود را از موارد فساد ارایه کنم؛ این قوه قضاییه است که باید در راستای مقابله با آن اقدام عملی کند.

فارغ از رفتار نمایندگان در جلسه استیضاح باید به نتیجه این استیضاح و پیامدهای آن برای دولت نیز توجه کرد. اگرچه اشکالات بسیاری به آقای ربیعی وارد بود که بخشی از آن به دلیل گستردگی این وزارتخانه است، اما نباید این را نادیده گرفت که وزارتخانه مذکور عمدتا با اقشار پایین جامعه که در شرایط موجود یعنی شرایط نامناسب اقتصادی مطالبات بیشتری دارند، سر و کار دارد. نباید این را نادیده گرفت که تشکل‌های کارگری از آقای ربیعی راضی بودند. او حتی در اعتراضات اخیر کامیون‌داران نیز نقش محوری بازی کرده بود. اکنون که ربیعی نتوانست مجددا از مجلس رای بگیرد برای دولت سخت خواهد بود که جایگزینی معرفی کند که به اندازه او در این حوزه‌ها توانمند باشد. به هر حال یک سری از مشکلات موجود به افراد مرتبط نیست و ناشی از وضعیت کشور است، لذا با رفتن ربیعی و آمدن دیگری نمی‌توان آنها را حل کرد اما این احتمال وجود دارد که نقاط قوت این وزارتخانه با رفتن ربیعی از میان برود.

گزارش

نمایندگان با ادامه فعالیت علی ربیعی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مخالفت کردند

تلخ‌تر از استیضاح

وزیر و ۲ نماینده مخالف استیضاح

علی ربیعی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی	به من گفتند شام معاویه و یزید می‌دهم به من دروغ گفتند؛ به من گفتند گریه می‌کند، گریه ذات من است ارث من است بغض می‌کنم. یکی از اعتصاب کنندگان کامیونداران در نامه‌ای به من بیان کرد چرا تنها وزیری که من در عمرم دیدم را استیضاح کنند. کجای اقتصاد ایران رشد ۲۵ درصدی داشته است که حالا بخش تعاون داشته باشد؟ سال‌هایی که نرخ تورم و مستمری فاصله ۶۷ درصدی داشته کسی به فکر این شاخص‌ها نبود. آقای پورابراهیمی، آقای کهنوجی را می‌شناسید؟ رزومه ایشان دست من چه کار می‌کند؟ اگر ایشان مدیر عامل مس می‌شد مشکلات شما با من حل می‌شد.
مسعود پزشکیان نایب رییس نخست مجلس	آقای تقی‌زاده، معاون وزیر در همین مجلس به من گفت که می‌گویند پسر بنده با پسر آقای ربیعی شرکت زده و در دوبی تشکیلات راه انداخته‌اند، حال اینکه پسر من اصلا پسر آقای ربیعی را نمی‌شناسد. نباید از پشت تریبون تهمت بزنیم. بنده در دولت خاتمی، وزیر بودم. آن زمان یادم است که در جلوی وزارت کار تظاهرات و اعتصابات کارگری می‌شد، این اتفاقات در دولت آقای احمدی‌نژاد هم رخ داد، اما ۵ سال است که شاهد این اعتراضات جلوی وزارتخانه نیستیم.
عبدالحمید خدری نماینده بوشهر	گفتند اگر فکر تایید صلاحیت در دی ماه ۹۸ هستید پشت تریبون صحبت نکن. امروز از هیات رییسه گلایه‌مندم. استیضاح ربیعی بدون تشریفات. از ۱۸ صندوق بازنشستگی کشور فقط یک صندوق قانون دارد این موضوع چه ربطی به آقای ربیعی دارد؟ خوب است من هم اشاره کنم چون گزینه مدیرکلی شما در کمیته انتصابات رای نیاورده است اینگونه برآشفته شده‌اید؟

علیرضا کیانپور

غلامرضا تاجگردون رییس اصلاح‌طلب کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ۲۲ اسفندماه ۹۶ هنگامی که به عنوان یکی از طراحان اصلی استیضاح پیشین وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جایگاه ناطقان مجلس به مخالفت ایستاد، نطقش را با اشاره به «استیضاح‌های مهم بعد از انقلاب» آغاز کرد و از استیضاح «عبدالله نوری، ناطق نوری، عطاءالله مهاجرانی و رضا فرجی دانا» به این عنوان نام برد. پایان آن روز البته خیلی‌ها گفتند بیراه نیست، اگر آن جلسه استیضاح ربیعی که در نهایت با تنها یک رای اختلاف شکست خورد را هم به فهرست تاجگردون اضافه کنیم اما اتفاقاتی که ۵ ماه پس از آن جلسه تاریخی و در جریان آخرین استیضاح وزیر کار دولت حسن روحانی افتاد و از قضا در نهایت منجر به برکناری ربیعی نیز شد، تا حدی عجیب و کم‌نظیر بود که اگر تاریخ‌نگاران سیاسی بخواهند صرفا یکی از این دو استیضاح ربیعی را در فهرست موارد تاریخی ثبت کنند، با کاری دشوار و پیچیده روبه‌رو خواهند بود؛ چرا که اگر حاشیه‌هایی که در جریان شمارش آرای نمایندگان رخ داد، استیضاح اسفند ۹۶ ربیعی را متفاوت از دیگر استیضاح‌ها، در فهرست «استیضاح‌های مهم بعد از انقلاب» قرار داد، استیضاح مرداد ۹۷ ربیعی نیز به دلایلی متعدد از نحوه اعلام وصول و حواشی مربوط به آغاز جلسه گرفته تا اتهام‌زنی‌ها و تنش‌های پی‌درپی روند جلسه استیضاح و در نهایت رای مجلس به عزل وزیر، استیضاحی تاریخی بود.

«وزیر بیکاران» بیکار شد

حالا دیگر علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیست. علی ربیعی که خود را «وزیر بیکاران» می‌دانست، حالا نه وزیر بیکاران، بلکه خود، یکی از این بیکاران پرشمار ایرانی است که هر کدام برای خود و خانواده‌شان یک دردسرند و برای دولت حسن روحانی، هزار گرفتاری.

روحانی به‌دنبال «ابروزیر» کار

رییس جمهور حالا در شرایطی که بیش از هر زمان دیگری برای ترمیم تیم اقتصادی دولت تحت فشار مجلس و البته افکار عمومی است، با تصمیمی که روز گذشته با رای ۱۲۹ نماینده موافق استیضاح ربیعی در مقابل ۱۱۱ رای مخالفان این استیضاح رقم خورد، باید فکری به حال مدیریت وزارتخانه عریض و طویل تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز بکند و برای وزارتخانه‌ای که به اعتراف قاطبه کارشناسان به اندازه چند وزارتخانه اختیار و مسوولیت دارد، وزیر جدید پیدا کند. «ابر وزارتخانه»‌ای که به زعم موافقان و مخالفان وزیر پیشین تعاون، کار و رفاه اجتماعی، چیزی در حدود ۳۰ درصد بودجه دولت را در اختیار دارد و اداره آن به‌دلیل گستردگی بسیار، یک «ابروزیر» می‌طلبد. هر چند اکبر رنجبرزاده عضو هیات رییسه که از قضا یکی از متقاضیان استیضاح ربیعی بود که در جلسه دیروز نطق هم کرد، می‌گوید: «چاره‌ای برای اینکه ساختار بیش از حد گسترده است، وجود ندارد؛ بلکه باید فردی توانمند و آگاه به اقتصاد جایگزین شود.» نماینده اصولگرای اسدآباد در مجلس گفته است: «با توجه به اینکه این وزارتخانه ۳۰ درصد اقتصاد کشور را در اختیار دارد و صندوق‌های بازنشستگی کشور در حال فروپاشی است، باید فرد مسلط به امور اقتصادی روی کار بیاید.»

اتهام‌زنندگان علیه یکدیگر

کار ربیعی در وزارت کار دولت روحانی تمام شده اما آنچنان که رییس مجلس در دقایق پایانی جلسه استیضاح وزیر کار اعلام کرد، کار مجلس در راستای رسیدگی به صحت و کذب اتهامات مطرح شده در این جلسه تازه آغاز شده و حالا هیات نظارت بر رفتار نمایندگان دو هفته فرصت دارد تا تمامی موارد اتهامی پرشماری را که در این جلسه از سوی برخی نمایندگان و البته در مقاطعی از جانب وزیر معزول کار مطرح شد، مورد بررسی قرار دهند و به دستور لاریجانی به اطلاع افکار عمومی برسانند. هر چند حواشی این جلسه استیضاح صرفا محدود به این اتهام‌زنی‌ها نبود و با وجود آنکه طرح اتهاماتی علیه برخی نمایندگان و شخص وزیر مهم‌ترین این حواشی و شاید حتی انگیزه و رانه اصلی وقوع این دست مسائل بود اما واقعیت آن است که حواشی این استیضاح تاریخی، از چند روز پیش از جلسه استیضاح آغاز شد و همزمان با آغاز جلسه و پیش از ورود به بحث استیضاح نیز به‌نحوی دیگر شروع شده بود.

استیضاح بدیع

موضوع اعلام وصول استثنایی طرح استیضاح وزیر کار از سوی هیات رییسه مجلس که منجر شد، ربیعی اولین وزیری باشد که پیش از تشکیل جلسه با استیضاح کنندگان در کمیسیون، مستقیما در صحن علنی روبه‌روی آنها و سوالات‌شان قرار گیرد، آن حاشیه پررنگی بود که در تمام روزهای گذشته محل بحث و گفت‌وگوی موافقان و مخالفان این طرح استیضاح قرار داشت. موافقان استیضاح البته بیشتر ترجیح می‌دادند از این بحث طفره بروند و نهایتا بگویند که آنها در وقوع این بدعت هیات رییسه بی‌تقصیر بوده‌اند اما مخالفان، تا توانستند حول این موضوع مانور داده و به این اعتبار، استیضاح را غیرقانونی خواندند. هر چند که این بدعت حتی بخشی از استیضاح‌کنندگان را نیز تحت تاثیر قرار داد. تا آنجا که شهروز برزگر از جمله متقاضیان پرشمار این طرح استیضاح، یک روز پیش از جلسه، از انصراف خود و ۲۳ نفر از دیگر متقاضیان استیضاح خبر داد.

اعلام تنفس پیش از آغاز کار

با آغاز جلسه صبح روز چهارشنبه که روز موعد استیضاح نیز بود، همین مساله حواشی دیگری را رقم زد و کار به آنجا رسید که با وجود اعلام دستور استیضاح از سوی علی اصغر یوسف‌نژاد عضو اصلاح‌طلب هیات رییسه مجلس و تاکید موکد علی لاریجانی رییس مجلس بر لزوم حضور نخستین نماینده متقاضی استیضاح برای ایراد نطق علیه وزیر، هیچ‌یک از استیضاح‌کنندگان حاضر به حضور در جایگاه ناطق نشدند. این تعلل تا آنجا ادامه یافت که علی لاریجانی پس از اعلام نام ۳ نفر از استیضاح‌کنندگان از سوی یوسف‌نژاد، جلسه علنی را متوقف کرد و با اعلام تنفس اضطراری، انجام استیضاح یا خروج آن از دستور را در یک جلسه غیرعلنی ۳۰ دقیقه‌ای با نمایندگان به بحث گذاشت. این حواشی البته پس از آغاز مجدد جلسه استیضاح نیز ادامه داشت و این بار عدم حضور علی ربیعی که پیشتر به دستور رییس مجلس در آن جلسه ۳۰ دقیقه‌ای، صحن را ترک کرده بود، منجر به تنش در جلسه شد و در حالی که علی رستمیان به عنوان نخستین نماینده متقاضی استیضاح، سخنرانی‌اش را آغاز کرده بود، علیرضا محجوب نماینده اصلاح‌طلب تهران که به عنوان دبیر کل خانه کارگر از حامیان همیشگی علی ربیعی بوده و هست، با استناد به آیین‌نامه داخلی مجلس سعی کرد مجددا جلسه را متوقف کند. این بار اما تصمیم لاریجانی مبنی بر برگزاری جلسه بدون حضور وزیر مطابق آیین‌نامه بود. هر چند ربیعی دقایقی بعد به صحن آمد تا بهانه‌ای نماند.

دولتمرد تنها

ربیعی البته تنها دولتمرد حاضر در این جلسه نبود. اسحاق جهانگیری معاون اول رییس جمهور، محمدجواد آذری جهرمی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و حسینعلی امیری معاون پارلمانی رییس جمهور هم برای حمایت از او به بهارستان آمده بودند و به جز آنها هیچ وزیر دیگری نیامد. ۳ نماینده از دولت در استیضاحی تا این حد حساس و سرنوشت‌ساز! واقعیت آن است که عدد کوچکی است و لااقل انتظار ربیعی از دولت، بسیار بیش از این. هر چند این جلسه همزمان بود با جلسه هفتگی هیات دولت اما وقتی حتی با پایان آن جلسه هم باز خبری از وزرا و دولتی‌ها در مجلس نشد، امید ربیعی کمرنگ‌تر هم شد. امید ربیعی اما وقتی کاملا رنگ باخت که حسین مقصودی، یکی از متقاضیان استیضاح علنا از ساخت و پاخت دولت و استیضاح‌کنندگان برای حذف این عضو کابینه سخن گفت. آنجا که این نماینده اصولگرای سبزوار در حضور حسینعلی امیری، نمایندگان مجلس و انبوه خبرنگاران حاضر در صحن، به قسم جلاله گفت که وقتی با معاون پارلمانی رییس جمهور درباره استیضاح وزیر صحبت می‌کرده، امیری رسما گفته که دولت ترجیح می‌دهد از میان دو گزینه علی ربیعی و مسعود کربasیان وزیر امور اقتصادی و دارایی، دومی حفظ شود و بار حذف اولی به دوش مجلس بیفتد. ادعایی که البته با واکنش معاون پارلمانی رییس جمهور روبه‌رو شد و این عضو کابینه در نامه‌ای خطاب به هیات رییسه، موضوع را تکذیب کرد اما در تکذیب موضوع نیز جدیتی به آن میزان که انتظار می‌رفت، نبود.

خلاصه استیضاح؛ بی‌اخلاقی

البته این تنها ادعای بی‌پشتوانه‌ای نبود که در جلسه دیروز از تریبون مجلس اعلام شد. از لابی‌گری و برگزاری جلسات خصوصی وزیر با نمایندگان و شام‌ها و ضیافت‌های آن چنانی برای منصرف کردن نمایندگان از پیگیری این استیضاح که به‌خصوص در نطق علی رستمیان نماینده سلسله و دلفان، حسین مقصودی، نماینده سبزوار و جغتای، هاجر چنارانی نماینده نیشابور، قاسم جاسمی نماینده گان کرمانشاه نمود یافت تا طرح مدعیاتی در مورد زد و بندهای پشت‌پرده و انتصاب‌های فامیلی و رشوه‌ها و پول‌پاشی‌های بی‌حساب و کتاب که در بخش‌هایی از نطق حسن نوروزی نماینده بهارستان و رباط‌کریم، امیر خجسته نماینده همدان و محمدرضا پورابراهیمی نماینده کرمان و راور مطرح شد، همه و همه تنها بخشی از بی‌اخلاقی‌هایی بود که جلسه استیضاح دیروز را از این جهت در تاریخ سیاسی ایران ماندگار کرد. در این میان اما شاید طرح اتهام محمدرضا پورابراهیمی رییس اصولگرای کمیسیون اقتصادی مجلس علیه مسعود پزشکیان نایب‌رییس اصلاح‌طلب مجلس از جمله مهم‌ترین موارد بود که در نهایت منجر به واکنش رییس مجلس نیز شد. آنجا که پورابراهیمی مدعی شد علت حمایت پزشکیان از ربیعی انتصاب دخترش در یکی از شرکت‌های شستا بوده؛ حال آنکه به گفته پزشکیان و متعاقبا علی ربیعی «زهرا پزشکیان» فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد دانشگاه شریف از سال‌ها پیش از آغاز وزارت ربیعی در آن شرکت مشغول به کار بوده و برخلاف شایعات فضای مجازی، نه ۱۰ میلیون تومان، بلکه حدود ۴ میلیون حقوق دریافت می‌کرده است. از همین دست بود ادعای نوروزی سخنگوی اصولگرای کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس که با طرح اتهام علیه ربیعی، گفت که «پسر حضرتعالی با پسر آقای تقی‌زاده معاون‌تان در دوبی شرکت دارند، آیا این درست است و رابط‌شان هم آقای عبدالناصر موسوی الجزایری است؟!» و ربیعی نیز در ادامه موضوع را از اساس تکذیب کرد.

درگیری لفظی مقصودی و میرزایی

هنوز کار به این مدعیات نرسیده بود که نوع دیگری از این رفتار غیراخلاقی عملا منجر به درگیری لفظی میان دو نفر از نمایندگان شد. آنجا که حسین مقصودی نماینده اصولگرای سبزوار وجغتای پس از اتمام سخنانش، هنگامی که به‌سمت صندلی‌اش بازمی‌گشت، نمایندگان مجلس را یکجا مورد اهانت قرار داد و با استفاده از عبارتی رکیک که امکان ذکر آن نیست، واکنش قاسم میرزایی نیکو نماینده اصلاح‌طلب دماوند و فیروزکوه را برانگیخت. میرزایی نیکو که به‌شدت از این اهانت برآشفته بود، از پیگیری موضوع و طرح شکایت از مقصودی از طریق هیات نظارت بر رفتار نمایندگان خبر داد. اینها و موارد مشابه منجر به آن شد که در نهایت رییس مجلس با لحنی نسبتا عصبانی دستور رسیدگی فوری تمامی موارد اتهامی در هیات نظارت بر رفتار نمایندگان را صادر کرد و بسیاری از نمایندگان از موافق و مخالف استیضاح، این رفتار را تقبیح کردند.

استیضاح ۳ قوه

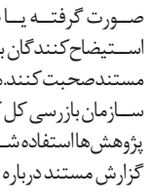

معصومه آقاپور علیشاهی عضو هیات رییسه کمیسیون اقتصادی که ناراحتی از این فضا در کلامش موج می‌زد، به «اعتماد» گفت: «متاسفانه امروز شاهد استیضاح یک وزیر نبودیم. بلکه استیضاح ۳ قوه کشور بود و من به هیچ‌کدام از نمایندگان و خودم نمره خوبی نمی‌دهم.» نماینده مردم شبستر به‌ویژه در مورد طرح اتهامات بی‌اساس علیه پزشکیان می‌گوید: «البته این طبیعی است که باید نسبت به تخلفات شفاف‌سازی شود اما آنچه شاهد بودیم، استیضاح قوه مجریه، مقننه و به‌نحوی قوه قضاییه بود. متاسفانه فضای مجلس در جهت تحکیم نظام نبود و صرفا منجر به افزایش فاصله میان مردم و حاکمیت شد. واقعیت آن است که شخص ربیعی و عملکردش در آنچه رقم خورد، سهمی کمتر از ۵۰ درصد داشت.» این نماینده عضو فراکسیون زنان مجلس در عین حال معتقد است تا زمانی که گزینه جدید معرفی نشود، نمی‌توان درباره آینده وزارت کار اظهارنظر کرد و این وظیفه رییس جمهور است که گزینه جدید را انتخاب و به مجلس معرفی کند.

نقدفنی استیضاح

جلال میرزایی رییس کمیته سیاسی فراکسیون امید علاوه بر تقبیح بی‌اخلاقی‌های صورت گرفته، فقدان مباحث کارشناسی در اظهارات استیضاح‌کنندگان را ضعفی دیگر برای این جلسه استیضاح می‌داند. نماینده اصلاح‌طلب مردم ایلام در مجلس به «اعتماد» گفته است: «اگر در صحبت‌های استیضاح‌کنندگان دقت کنیم، می‌بینیم که جز کلی‌گویی حرفی نمی‌زدند. شأن مجلس ایجاب می‌کند که اگر تخلفی صورت گرفته یا ضعف عملکردی وجود دارد، استیضاح‌کنندگان به‌صورت موردی و جزئی‌نگر ورود و مستند صحبت کنند. همچنین لازم است از ابزارهایی مثل سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات و مرکز پژوهش‌ها استفاده شود. در این جلسه باید حداقل چند گزارش مستند درباره سوءمدیریت ربیعی از جانب مرکز پژوهش‌ها ارایه می‌شد.» همزمان اکبر رنجبرزاده از جمله نمایندگان اصولگرای متقاضی استیضاح معتقد است این فضای متشنج و توام با اتهام‌زنی تاثیری در نتیجه استیضاح نداشته است. او در عین حال به «اعتماد» گفته است: «شخصا علاقه‌مند نیستم که اسامی افراد مطرح شود؛ آن هم وقتی چیزی به اثبات نمی‌رسد. آنچه مسلم است وقتی قرار است از کسی یا موضوعی دفاع کنیم، باید مستند به اسناد متقن باشد.» این عضو هیات رییسه مجلس با وجود تاکید بر اینکه این بار قرار است، «موضوع مورد بررسی دقیق قرار گیرد و نتایج آن، ظرف ۲ هفته اعلام شود»، در واکنش به اینکه آیا در صورت اثبات کذب بودن مدعیات مخالفان وزیر، تاثیری در روند استیضاح خواهد داشت، می‌گوید: «نمایندگان بر اساس این مسائل تصمیم نمی‌گیرند. نمایندگان تصمیم‌شان را گرفته بودند و به ربیعی رای ندادند.»

روز سیاه مجلس

حمیدرضا حاجی‌بابایی رییس فراکسیون نمایندگان ولایی مجلس نیز این رویه در برگزاری جلسه را نادرست می‌داند. نماینده اصولگرای همدان به «اعتماد» گفته است: «امروز، روز بدی برای مجلس شورای اسلامی بود. در استش می‌خواستم بگویم «روز سیاه مجلس» اما به این خاطر که از بیان این کلمه ابا دارم، عبارت دیگری به کار بردم.» او می‌گوید: «متاسفانه این حواشی ناسالم از ابتدای صبح جلسه استیضاح آغاز شد و تا پایان هم ادامه یافت. نباید با آبروی افراد بازی کرد و حرف‌های بی‌حساب و کتاب زد. باید مستند حرف بزنیم. در مجموع روز خوبی برای مجلس نبود.»

صدای مخالف

وطن امروز کشور را به سیرک تشبیه کرد

روزنامه وطن امروز با گلایه از جامعه ایرانی نحوه مدیریت جامعه را به یک سیرک تشبیه کرد و نوشت: «ما به مدد هیجانات سطحی و بی‌مطالعه خود، چند سالی هست که دسته‌جمعی در حال اجرا و تماشای یک سیرک سیاسی در عرصه‌های مختلف کشور هستیم. محمود صادقی، نماینده اصلاح‌طلب مجلس را شاید بتوان یکی از برازنده‌ترین نمادهای وضعیت سطحی و مبتذل سیاست امروز ایران دانست؛ نماینده‌ای که فعالیت اصلی‌اش در همین شبکه‌های اجتماعی است و درست مانند کودکان شرور و تخس، هر چند وقت یک‌بار توییتی می‌زند که پس از اندکی مجبور به عذرخواهی بابت دروغ بودن آن می‌شود.» اشاره او به سوال محمود صادقی در مورد ۶۳ حساب قوه قضاییه است. این مقاله در ادامه از اینکه شورای نگهبان اساسا چنین فردی را تایید کرده گلایه کرده، می‌نویسد: «چنین پدیده‌ای واقعا نوبر است و ما خوشبختانه یا متاسفانه او را نه در میدان تربار، که در مجلس قانونگذاری‌مان راه داده‌ایم. شورای نگهبان طبیعتا باید نسبت به قرارگرفتن مجدد چنین نوابغی (!) در راس هرم قانونگذاری برای این خاک مقدس تجدیدنظر کند.»

روحانی چند ساعت در روز کار می‌کند؟

قالیباف روز گذشته مصاحبه مفصلی با باشگاه خبرنگاران جوان انجام داد و با اشاره به خودش گفته بود: «فردی که در روز ۱۸ ساعت زحمت می‌کشد نیازی ندارد تا با دروغ رای بیاورد.» همزمان با این، روزنامه صبح نو (متعلق به جریان نواصولگرایی قالیباف) در سرمقاله و گزارش اصلی صفحه سه خود به موضوع «ساعات کار» روحانی می‌پردازد.

سرمقاله این روزنامه با عنوان «رفراندوم درباره ساعت کاری رییس جمهوری» خواستار برگزاری رفراندوم در این زمینه شده است. همچنین گزارش این روزنامه با این مقدمه آغاز می‌شود: «روزانه پنج ساعت کار می‌کند، بعضی‌ها هم می‌گویند ۶ ساعت؛ البته اختلاف یک ساعت چندان مهم نیست. صحبت از رییس جمهوری است. این موضوع را همسایه او هم تایید کرده است و ما خوشبختانه یا متاسفانه او را نه در میدان تربار، که در مجلس قانونگذاری‌مان راه داده‌ایم. شورای نگهبان طبیعتا باید نسبت به قرارگرفتن مجدد چنین نوابغی (!) در راس هرم قانونگذاری برای این خاک مقدس تجدیدنظر کند.»

خطی که از سوی رسایی و افراطی‌های اصولگرا در مورد سخنرانی روحانی آغاز شده بود به کیهان رسید. این روزنامه در تیتر اصلی روز گذشته خود دو روز بعد از مصاحبه روحانی نوشت: «مهر تایید روحانی بر خیانتکار بودن سران فتنه».

این روزنامه در گزارش خود به تفاوت دو واقعه پرداخت و نوشت: «آنچه در دی ماه سال گذشته روی داد موج‌سواری گروهی روی مطالبات بحق بخشی از مردم بود. اما آنچه در سال ۸۸ روی داد و ۸ ماه به طول انجامید، نه مطالبه بحق که از آغاز فتنه‌ای بزرگ بود.»

کیهان همچنین مدعی شد که امریکا در حال توافق با ایران بود. در این گزارش آمده: «در حالی که امریکا پیش از انتخابات، خود را برای توافق هسته‌ای با ایران آماده کرده بود فتنه‌گران این پیام را به دولت وقت امریکا ارسال کردند که زمان توافق با ایران نیست و باید تحریم‌ها تشدید شوند!»

نویسنده گزارش کیهان در خواست علی مطهری برای رفع حصر را اتحاد با اسراییل دانسته، می‌نویسد: «در واقع این اظهارات معنایی جز اتحاد با سرمایه‌های اسراییل در جهت مقابله با این رژیم و امریکا نمی‌تواند داشته باشد!»

کیهان اما در ادامه تعیین محل تجمعات را در تناقض با این اظهارات خود روحانی می‌داند: «در حالی که رییس جمهور در گفت‌وگوی تلویزیونی دوشنبه شب آشوب‌های دی ماه را دلیل نابسامانی‌های ارزی و پیام به امریکا برای تشدید فشارها دانست دولت خرداد ماه سال جاری محل‌هایی را برای تجمعات مقرر و اعلام کرد!»

روحانی، خیانتکار بودن سران فتنه را تایید کرد

نمایندگان موافق استیضاح

محمدرضا پورابراهیمی	برخی دوستان آقای ربیعی را «خدای لابی» معرفی کردند. ای کاش وزیر تعاون جایگزین وزیر خارجه می‌شد تا برجام را حل می‌کرد. ۶۶ درصد پتروشیمی جم، ۷۸ درصد پتروشیمی امیرکبیر، ۴۹ درصد پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس، ۹۵ درصد نفت پاسارگاد و بیش از ۳۰ شرکت مهم در این حوزه متعلق به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.
علی رستمیان	به بنده گفتند ۲۰ میلیون تومان را به خیریه بده و ۴۸۰ میلیون تومان را خودت بردار تا به اسم خیریه باشد. آقای بندپی تنها ۲۰ میلیون پول را به خیریه‌ها داده است و بقیه را خودش برداشته و از محل خرید ویلچر و کمک به ایتام خرج کرده و ماشین شاسی بلند خریده است. آقای ربیعی شما که اسم کارگر و معلول می‌آید غش می‌کنید و اشک می‌ریزید آیا این «شوی تبلیغاتی نیست؟»
محمودنگهبان‌سلامی	مدیریت شما باعث شده سقف تعاونی‌ها در اقتصاد کاهش یابد و در دوره وزارت جنابعالی ۳۰ درصد تعاونی‌ها تعطیل شود. در حالی که شما کشور را از لحاظ نرخ بیکاری به یکی از بیکارترین‌ها تبدیل کرده‌اید.
علی اکبری	پس از رای اعتماد لحن ایشان و سایر همکاران‌شان تغییر کرد. در زمان استیضاح هم همکاران آقای وزیر به سراغ من آمدند ولی جز وعده اتفاقی نیفتاد. آیا زمان کلنگ زدن این پروژه اراده جدی وجود داشته است؟
حسن سلیمانی	باید مشخص شود چه عواملی در مجلس باعث شد که از همان ابتدا نمایندگان برای استیضاح صحبت نکنند. چرا در این وزارتخانه سهم ۲۵ درصدی بخش تعاون در اقتصاد مورد توجه قرار نمی‌گیرد؟
سیدقاسم جاسمی	آقای ربیعی شما وزیر بیکارها هستید باید پاسخگوی ۸ میلیون جوان بیکار باشید. متاسفانه یکی از مشکلات کشور آمارهای دروغی است که پشت تریبون‌ها اعلام می‌شود. افرادی که در خیابان حضور می‌یابند از خوشی به خیابان می‌آیند؟ امروز صبح عده‌ای از نمایندگان در حال معامله با وزیر بودند و به گفته مقصودی شام و نهار و رفت و آمدهای دیپلماتیک باعث خنثی شدن این استیضاح شده است.
حسین مقصودی	آقای ربیعی شما آخر لابی‌گری و بازی کردن با احساسات مردم هستید. شما موجب فتنه‌هایی هستید که امروز مردم را به نظام بی‌اعتماد کرد. در بانک توسعه و تعاون یک و نیم میلیارد دلار از ذخیره این مملکت پول برداشت شد. آقای ربیعی جواب مردم و جواب مقام معظم رهبری را چه می‌خواهید بدهید.
یحیی کمالی‌پور	بخش مهمی از اقتصاد کشور تحت مدیریت مجموعه شستا و پتروشیمی‌هایی است که زیر نظر وزیر ند اما شستا نتوانسته شفاف‌سازی لازم را ایجاد کند و جلوی رانت و فساد جاری را بگیرد.
مسعود گودرزی	باید به صورت جدی این کار را پیگیری کنید اما شاهدیم که کمتر از ۳۰۰ هزار شغل ایجاد شده است. امروز وضعیت معیشت مردم به گونه‌ای است که یک کارگر با یک میلیون تومان درآمد دغدغه درمان و معیشت دارد.
هدایت‌الله خادمی	آنهایی که می‌گویند در این برهه کاری به تیم اقتصادی دولت نداشته باشید مخالف نظام هستند. ۴۰ سال است می‌گوییم شرایط بحرانی است. همه شرکت‌ها در حال ورشکستگی است و باعث نابودی کشور می‌شود.
علیم یارمحمدی	در خصوص استان سیست